

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI PARÆ ET S. LUCE,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA, *

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis vigesimā-
nonā mensis Januarii, anno Domini M. DCC. LXXXVIII.

M. DIONISIO PAUTIER DE LA BREUILLE, Serenissimi
Comitis Gallo-Provinciæ Medico Primario, Doctore Medico,
Præside.

An Colico dolori Purgatio?

I.

DOLOR est tam dirus corporis humani hostis, ut multi maluerint
mori, quam dolere. Tristissimi illius symptomatis proximam
causam puta solutionem continui, aut contigui diuisionem: sed cave

* Propugnata, anno 1733, à Joanne DE DIEST; M. Roberto-Huberto LIN-
GUET, Præside.

C. 22

credas id symptomatis promiscuè in quamvis corporis partem cadere. Ossa quantumvis lædas, impunè feceris, si membranam, quâ intūs & extūs vestiuntur, non attingas. Sentire solis partibus membranosis à naturâ concessum, quæ totæ nerveæ sunt, inter quas primas tenent intestina; sed Colon præsertim, quod Colico dolori nomen ut & originem dedit, si quando illius anfractibus hæreat aut coërceatur, quod intestini membranas exquisitissimo sensu donatas distendat; hinc cruciatus vulgo Colicus dictus, qui dolor est aliàs fixus, aliàs vagus, Colon intestinum peculiariter obsidens.

I I.

VENTRICULUS cibi potionisque receptaculum meritò audit, & ab illo tanquam abundanti penu, totum corpus alimentum suo jure efflagitat. Stomachus quippe non sibi soli natus, toti corpori coquit. Ejus actio coctio dicitur, quæ placidi motus & succorum hæc depluentinim ope perficitur. Ejus opus chylus est, colore unus, substantiâ multiplex; ex partibus namque constat heterogeneis: harum alibiles quædam, excrementitiæ aliæ; his excipiendis parent intestina, sed Colon præcipuè, amplissimum cum sit, cavum, gyrisque multis sinuosum. In eo igitur causam genuini doloris Colici investigat; aut statum crassiorem, aut humorem lentum ac pituosum, nonnunquam acrem ac mordacem & verè biliosum, fæces induratas, lumbricos sero viscoso in globum coactos, & alia istiusmodi, in quibus præcipuas Colici doloris causas statuimus, quæ ut plurimum ab improbi succi alimentis, crapulâ, ab errore commissio in victûs lege, aut viciatâ ventriculi functione, sobolescunt.

I I I.

CAVEAS obvios quosque ventris cruciatus, Colicos dolores credideris; Nephritici, Iliaci, Uterini, Colica passio pictorum aut pictonum vulgò dicta, nonnunquam veram ita mentiuntur, ut ab imperitiis faciliè confundantur; qui tamen & locis & signis propriis distinguuntur; solum apud melioris notæ Medicos, is verè Colicus dolor est, qui Colon intestinum occupat. Hunc rarò comitatur febris; hic dolor incipit cum Colo intestino à dextri renis regione, & ad jecoris partem gibbosam ascendit, hinc secundum stomachi fundum ad lienem & renem sinistram quasi zona tendit; ibique deorsum ad rectum intestinum de-

fiectit. Ne miretis igitur quòd æger nihil magis metuat, nisi ne medius disrumpatur miser; quòd levissimum digitorum tactum vix ferat, quòd quasi terebello sibi ventrem perforari ac divelli conquératur, quòd nauseet, vomituriat, quòd cruda multa nonnunquam etiam biliosa supernè excludat, infernè aut nulla aut pauca, quod tympani instar totum timeat abdomen, quòd ab esculentis potulentisque irritetur dolor, quòd singulas abdominis partes quasi doloris conscias accuset, trahitur nempe totum abdomen in consensum Coli intestini malè affecti.

I V.

IN colico dolore plerumque plus est doloris quàm periculi. Ad mortem rarò, ad salutem ferè semper amat terminari: Nonnunquam in alium affectum vertitur. Quò pauciores Coli intestini partes offerciuntur, eò meliore loco sunt res agrotantium, quo plures, deteriore. Dolet pars infera Coli quæ ad rectum intestinum vergit? Dolor mitior est. Dolet pars supera? Savior. Non tamen ita contemnas eliminatione, maximè si sint dolores acerbissimi, uno loco fixi, & constantes, si excrementa prorsus supprimantur, urgeant vigilæ, si æger levi sudatiunculâ madeat, tunc enim Annibal est ad portas: stringendum ferrum, ne superveniat grave aliquod symptoma, quod pessimæ parentis nequior sit soboles.

V.

QUAMVIS ad mortem sæpius fatalis non sit colicus dolor; tamen ad illius curam infinita penè excogitata sunt remedia; clysmi, potiones, fatus, itum est usque ad narcotica, quæ quidem fugacem doloris post liminio redituri mitigationem pollicentur, non perfectam. Omne feret punctum purgatio, quæ citò, tutò, & jucundè, per causæ morbum committentis expulsionem dolores profligabit: si ex blandis Cataracticis, non mochlicis, præviâ Venæ sectione pro viribus agrotantis, & morbi magnitudine, æstimandâ, concinnetur. Ejusmodi sunt Oleum Amygdalarum dulcium. Manna calabrinum, Tamarindi, CrySTALLI tartari; non neglectis Laudani ritè preparati granis aliquot cum Cataracticis permiscendis. Sic enim humores lenti ac viscididi dividuntur, mordaces & acres leniuntur, biliosi contemperantur, indurata feces emolliuntur; membranarum strictura relaxatur, &

excrementa Coli cellulis atque etiam tunicis coercita, probe diluta, determinantur foras.

Ergò Colico dolori Purgatio ?

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Renatus LOUCHE DES-
FONTAINES, Regia Scien-
tiarum Academia socius, in
Hortu Regio, Botanices Pro-
fessor.

M. LAVERNE, Nicolaus Fran-
ciscus, Anatomæ & rei obste-
triciæ Professor.

M. Petrus PUJO, Rei Herbariæ
Professor designatus in annum
1788-89.

M. Antonius-Josephus-Victor
LENDORMY-LAUCOURT.

M. Joannes-Nicolaus CORVI-
SART-DESMARETS, Patho-
logiæ Professor.

M. Jacobus DE WENZEL,
Sancti Imperii Baro.

M. Edmundus-Claudius BOUR-
RU, Saluberrimæ Facultatis
Decanus.

M. Joannes-Antonius ELIE DE
LA POTERIE, Primarius
Regis in Portu Breſtensi Me-
dicus, necnon Militarium Reg-
ni Nosocomiorum Inspector.

M. Josephus-Jacobus GAR-
DANE, Conſor Regius, Re-
giæ Scientiæ un Societatis
Monspelienſis, necnon Regia-
rum Academicarum Nanceii,
Divionis & Maſſilia Socius.

Proponerebat Parisiis, GEORGIUS LANIGAN, Waterfordienſis Hybernus,
Doctor Nanceianus, nec-non Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis
Baccalaureus. A. R. S. H. 1787.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAV, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi. 1788.